

УДК 368.92:336.2

Андрусів В.Я.¹, Новак Т.О.²

¹ студ. гр. СН-213 НУ «Запорізька політехніка»

² старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

АНАЛІЗ СИСТЕМИ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ

Недержавний пенсійний фонд – юридична особа, що створена відповідно до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення», яка має статус неприбуткової організації (непідприємницького товариства), функціонує та провадить діяльність виключно з метою накопичення пенсійних внесків на користь учасників пенсійного фонду з подальшим управлінням пенсійними активами, а також здійснює пенсійні виплати учасникам зазначеного фонду у визначеному законами України порядку. Існують різні типи пенсійних фондів: відкриті, корпоративні та професійні.

Недержавне пенсійне забезпечення ґрунтується на ряді принципів, зокрема:

- законодавче визначення умов забезпечення;
- заінтересованості фізичних осіб у недержавному пенсійному забезпеченні;
- гарантування прав учасників пенсійного фонду;
- цільового та ефективного використання пенсійних коштів;
- державного регулювання розміру тарифів на послуги, що надаються у системі недержавного пенсійного забезпечення;
- контроль за діяльністю недержавних пенсійних фондів.

Недержавні пенсійні фонди, створюються на підставі певного рішення засновника чи зборів засновників. На меті не мають, одержати прибуток на користь одноосібного засновника, або для розподілу між засновниками.

Пенсійні внески до пенсійного фонду сплачуються у розмірах та у порядку, встановлених пенсійним контрактом, відповідно до умов обраних

пенсійних схем. Зазначені в пенсійному контракті розміри сплачуваних до пенсійного фонду пенсійних внесків можуть змінюватися відповідно до умов обраних пенсійних схем. Внески за страхуванням ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду сплачуються у порядку, визначеному пенсійним контрактом. Виплати можуть здійснюватися учаснику фонду або його спадкоємцю. Рада пенсійного фонду має можливість та право встановити мінімальний розмір пенсійних внесків – 10 відсотків мінімальної заробітної плати у розрахунку на один місяць (частина друга статті 50) [1].

Внески до пенсійного фонду можуть здійснювати учасники фонду, роботодавці, члени родини учасника, професійні спілки та інші юридичні особи. Пенсійні виплати можуть бути у вигляді пенсії на визначений строк або одноразової виплати. Виплати здійснюються після досягнення пенсійного віку, настання інвалідності, критичного стану здоров'я, виїзду на постійне проживання за кордон або у разі смерті учасника. Виплата здійснюється за рахунок коштів пенсійного фонду, розпочинається з дня досягнення учасником фонду віку, визначеного в його заяві, а перша виплата проводиться протягом 45 робочих днів.

Враховуючи демографічні зміни в Україні, такі як старіння населення, система недержавного пенсійного забезпечення стає все більш важливою для забезпечення фінансової стабільності громадян у пенсійному віці. Зменшення чисельності працездатного населення, з одного боку, може знизити можливості для накопичення пенсійних коштів через державну систему, тоді як недержавні пенсійні фонди можуть компенсувати цей дефіцит [1]. Основні проблеми недержавних пенсійних фондів включають низьку довіру населення, недостатнє регулювання та контроль, низьку участь населення та мотивацію, а також низький рівень доходів громадян.

Для покращення та удосконалення функціонування недержавних пенсійних фондів необхідно:

- посилення законодавчого регулювання для забезпечення прозорості та надійності;
- впровадження новітніх технологій;
- поширення інформації серед населення щодо переваги недержавних пенсійних фондів;
- запровадження податкових пільг для вкладників та роботодавців.

Отже, недержавні пенсійні фонди в Україні, не є прибутковими організаціями, які створенні більшою мірою для накопичення та управління пенсійними внесками з метою подальших виплат кожному учаснику фонду. Їх діяльність частіше базується на законодавчо визначених принципах, а також регулюється державою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про недержавне пенсійне забезпечення [Електронний ресурс] : Закон України: [прийнятий Постановою Верховної Ради України № 1057-IV від 09 липня 2003 р.]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15/ed20250101#Text> (дата звернення 06.04.2025).